

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **S.M. S.**
státní příslušnost Irák
t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty, 739 51 Vyšní Lhoty
234

proti
žalovanému: **Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje**
sídlem 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava, 30. dubna 1682/24
o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2022 č. j. KRPT-227157-27/ČJ-2022-070022, o zajištění

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1990 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 326/1999 Sb.) rozhodnuto o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění cizince byla stanovena podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., na 75 dnů ode dne omezení osobní svobody. Žalobce namítal, že v rámci pohovoru sdělil správnímu

orgánu, že byl v Iráku rok vězněn a mučen a že se obává o své zdraví v případě návratu. Odůvodnění napadeného rozhodnutí neobsahuje žádné informace o tom, jak správní orgán zhodnotil uvedené tvrzení. Z rozhodnutí není ani patrné, zda se správní orgán výslovně dotázal na to, zda v případě návratu mu hrozí nějaké nebezpečí. V přepisu výsledku toto absentuje a on tak neměl možnost veškeré potřebné skutečnosti uvést. Žalobce dále uvedl, že správní orgán může cizince omezit na svobodě pouze za určitým účelem. Aby tento účel byl naplněn, musí zde být pravděpodobné, že tento účel může být realizován. Pokud ovšem správní orgán nezjistil řádně skutkový stav, nemohl dojít k závěru, že je správní vyhoštění reálné/možné, a tím pádem jej nemohl zajistit za účelem správního vyhoštění. Ačkoliv se rozhoduje o zajištění cizince ve velmi krátké lhůtě, je správní orgán povinen zhodnotit, zda je vyhoštění cizince alespoň potenciálně možné, a pokud nikoliv, nemůže dojít k jeho zajištění. Tuto úvahu ovšem může správní orgán učinit jedině tehdy, pokud zhodnotí cizincem tvrzené skutečnosti, případně z hlediska konkrétních důvodů hrozby nebezpečí zjistí řádně skutkový stav. To se ovšem nestalo a správní orgán nijak nezhodnotil jeho výpověď ve vztahu k potenciální reálnosti vyhoštění, příp. se nedotázal na klíčové informace podstatné pro zajištění/vyhoštění. V daných souvislostech žalobce odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž citoval.

2. Žalobce dále namítal, že v napadeném rozhodnutí je uvedeno, že má veškeré vazby v Turecku, ačkoliv pochází z Iráku. Navíc vypořádání obav o zdraví správní orgán zhodnotil naprosto obecně. Uvedl pouze, že pokud by tomu tak bylo, požádal by již o mezinárodní ochranu. To ovšem není podstatné, neboť podání žádosti o mezinárodní ochranu není žádnou zákonnou podmínkou ke stanovení, zda je realizace vyhoštění možná či nikoliv. Navíc správní orgán uvedl, že „jednání účastníka řízení považuje za spíše ekonomické“. Pro tento závěr ovšem chybí ve správním spise jakékoliv podklady či úvahy správního orgánu. Jedná se o vlastní nepodložený názor žalovaného.
3. Žalobce rovněž namítal, že pokud byla doba zajištění stanovena na 75 dnů, měl žalovaný konkrétně uvést, jaké dílčí kroky bude třeba učinit během těchto 75 dnů a především, jaká je časová náročnost těchto jednotlivých kroků. Žalovaný sice uvedl určité kroky s časovými predikcemi a stanovil celkovou dobu na 75 dnů, ačkoliv dle předběžných časových predikcí by bylo možné jej zajistit na kratší dobu. Žalovaný uvedl, že doba vydání náhradního cestovního dokladu potrvá 40 až 60 dnů a dále samotné eskortování cizince a navazující věci potrvají cca 30 dnů. Vzhledem k tomu, že se jedná o omezení osobní svobody cizince, na což by měl být dbán ten největší zřetel, pak podle predikcí by se měl správní orgán pohybovat spíše u dolní hranici stanovených dob a zajistit jej maximálně na dobu 70 dnů. Rozhodnutí je tak nezákonné, neboť není přiměřené z pohledu zásahu spočívajícího v omezení osobní svobody.
4. Žalobce správnímu orgánu rovněž vytkl, že neposoudil obecnou bezpečnostní situaci v Iráku, jehož je občanem. K této situaci se žalovaný nijak nevyjádřil a není vůbec patrné, zda s ohledem na bezpečnostní podmínky mu nemůže hrozit v případě nuceného vyhoštění jakékoliv nebezpečí. Toto nebezpečí ostatně potvrzuje např. i Ministerstvo zahraničních věcí na svých webových stránkách a vyplývá také konstantně z judikatury správních soudů. Tím, že žalovaný vůbec nezhodnotil bezpečnostní situaci v Iráku, ačkoliv je notorietou, že je tato velmi špatná, zatížil své rozhodnutí nezákonností.
5. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Citoval skutková zjištění a závěry napadeného rozhodnutí.

6. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 172 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bez jednání, neboť žalobce ve lhůtě do 5 dnů od podání žaloby nenavrhл konání ústního jednání. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
7. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobu napadeným rozhodnutím ze dne 22. 9. 2022 č. j. KRPT-227157-27/ČJ-2022-070022 žalovaný podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů rozhodl o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 75 dnů ode dne omezení osobní svobody.
8. Žalovaný vycházel ze zjištění, že dne 21. 9. 2022 ve 13:55 hodin kontrolovala hlídka Policie České republiky na HP Lanžhot parkoviště, 56 km ve směru Brno skupinu 17 cizinců. Jedním z nich byl také žalobce, státní příslušnost Iráku. Na místě bylo zjištěno, že žalobce nedisponuje žádným platným cestovním dokladem ani platným povolením k pobytu. Žalobce byl dne 21. 9. 2022 ve 14:50 hodin zajištěn dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., a eskortován k provedení dalších úkonů. Dne 22. 9. 2022 byl žalobce eskortován na OPKPE Frýdek – Místek a na základě zjištěných skutečností téhož dne s ním bylo zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění z území České republiky dle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb. Správní orgán s žalobcem současně sepsal protokol o výslechu, a to za přítomnosti tlumočnicka. Žalobce do protokolu kromě jiného uvedl, že se jmenuje S. M. S., narozen X, státní příslušnost Irák. Je ženatý a má 10 dětí. Manželka, synové a dcery pobývají v Turecku. Žalobce uvedl, že pracoval v úřadě Sulaiman Beg, kde se přeroddělovaly finance pro bankovní sektor. Tvrdil, že do společnosti opakovaně chodila kurdská mafie ze severu země a požadovali vydat peníze. Toto se opakovalo v období roku 2007 – 2008. 16. 9. 2008 ho odvedla kurdská mafie a uvěznila na severu Iráku na 1 rok. Ve vězení byl fyzicky týrán a po roce, když mafie nedostala za něj peníze, pustili ho. Žalobce uvedl, že má ID kartu Iráku, kterou nechal v zemi původu. Cestoval s pasem, který cestou ztratil, když cestoval ze Sýrie do Turecka. Irák opustil v roce 2014 a odjel do Sýrie. Sýrii opustil v roce 2017 a odstěhoval se do Turecka do města Corum. Asi před měsícem opustil Turecko. Za pomoci převaděčů se dostal do Řecka, následně do Makedonie. Z Makedonie pak opět za pomoci převaděčů cestoval do Srbska. Celá cesta byla domluvena už z Turecka a převaděči si je předávali v jednotlivých zemích. Vždy jeli ve více lidech. Už v Turecku dostal informaci od převaděče, že až bude v České republice, má se jít nahlásit na policii, dostane výjezdní příkaz a policie ho pustí. Ze Srbska do České republiky jel v dodávce s dalšími lidmi. Jeho cílovou zemí je Německo, ale hlavně se chtěl dostat do Evropy. Jeho manželka a 10 dětí žije v Turecku. Otec zemřel, matka a sourozenci jsou také v Turecku. S rodinou je v kontaktu přes sociální síť. O azyl chce požádat v Německu, kde by chtěl pracovat. Zopakoval, že cílovou zemí je Německo. V České republice nemá žádné příbuzné, příp. někoho z rodiny, ani zde nežije osoba, vůči níž by měl vyživovací povinnost. Neuvedl žádnou osobu, vůči které by bylo ukončení jeho pobytu na území České republiky nepřiměřeným zásahem do soukromého nebo rodinného života. V České republice nemá žádné ekonomické, kulturní ani společenské vazby. Domovský stát opustil z důvodu obavy o své zdraví.
9. Ze správního spisu se dále podává, že rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje ze dne 22. 9. 2022 č. j. KRPT-227157-25/ČJ-2022-070022 bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 1 roku. Dne 22. 9. 2022 bylo

Ministerstvem vnitra ČR pod č. j. KRPT-227157/ČJ-2022-070022 vydáno závazné stanovisko k možnosti vycestování žalobce do Iráku s tím, že toto je možné. Z odůvodnění závazného stanoviska plyne, že podkladem pro jeho vydání byla mimo jiné Informace OAMP MV ČR – Irák – „Situace náboženských a etnických menšin, bezpečnostní situace, návraty“ ze dne 24. 5. 2022. Součástí spisu je Informace OAMP ze dne 24. 5. 2022, Irák, Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav květen 2022.

10. Podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
11. Krajský soud odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, v němž rozšířený senát uvedl, že při zajištění cizince má žalovaná povinnost zabývat se tím, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné. Případnými překážkami realizace účelu zajištění se však žalovaná musí zabývat jen tehdy, jsou-li jí v době rozhodování o zajištění známy. Smyslem řízení o zajištění cizince totiž není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění, ale pouze vytvoření podmínek pro naplnění tohoto účelu. Úvahu o proveditelnosti vyhoštění bude na místě např. v případě, kdy by mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, konec citace. Dále je třeba uvést, že při rozhodování o zajištění cizince žalovaná posuzuje možné překážky vycestování toliko předběžně (viz rozsudek NSS č. j. 5 Azs 5/2016-51). Teprve je-li dána určitá míra pravděpodobnosti, že mohou existovat určité překážky vycestování, je povinna vyžádat si závazné stanovisko Ministerstva vnitra ještě před zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění (viz rozsudek NSS č. j. 8 Azs 55/2019-34). Na tomto místě krajský soud konstatuje, že ještě před vydáním rozhodnutí o zajištění bylo vydáno závazné stanovisko Ministerstva vnitra, které vycestování žalobce do Irácké republiky zhodnotilo jako možné. Již před žalovaným žalobce uvedl, že pracoval na úřadě, kde se přerозdělovaly finance pro bankovní sektor a že do společnosti opakovaně chodila kurdská mafie ze severu země a požadovali vydat peníze. Tato kurdská mafie ho měla v roce 2007 odvézt a uvěznit na severu Iráku na 1 rok. Tvrdil, že ve vězení byl fyzicky týrán a po roce, když mafie nedostala za něho peníze, pustili ho. Žalobce dále uvedl, že domovský stát opustil z důvodu obavy o své zdraví. Dle názoru soudu jde o tvrzení, která bez dalšího nevypovídají o důvodu znemožňujícím vycestování žalobce podle § 179 odst. 1, 2 zákona o pobytu cizinců. Tím je pouze hrozba skutečného nebezpečí. Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle článku 3 této Úmluvy nesmí být nikdo mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Hrozbu porušení článku 3 Evropské Úmluvy ovšem žalobce výslovně netvrdil, když na dotaz správního orgánu, zda má nějaké obavy z návratu do jeho trvalého bydliště, zda existují nějaké překážky nebo nebezpečí, které by mu bránily v návratu do vlasti, žalobce

odpověděl, že v roce 2014, když byl v Iráku tzv. islámský stát, bylo vše zničeno, včetně jeho domova. Nemá se kam vrátit. V případě, že by musel opustit Evropu, vrátil by se do Turecka k ženě a dětem. Z Turecka odešel z ekonomických důvodů, aby mohl lépe uživit rodinu. Dle názoru soudu žalovaný tedy rozhodl za stavu, kdy žalobce výslovně neuvedl existenci důvodu znemožňujícího vycestování podle § 179 odst. 1, 2 zákona o pobytu cizinců, neuvedl konkrétně žádné nebezpečí, které by mu hrozilo ze strany státní moci země původu. I v žalobě pouze v obecné rovině tvrdí nebezpečí ze strany soukromých osob, které však bez dalšího překážkou vycestování není. V době vydání napadeného rozhodnutí tedy nebyly dány žádné okolnosti, které by byly překážkou správního vyhoštění žalobce, natož pak zajištění za účelem správního vyhoštění (viz rozsudky NSS č. j. 8 Azs 1/2019-27, č. j. 4 Azs 420/2019-47).

12. Podle ust. § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění.
13. Dle § 125 zákona o pobytu cizinců doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody.
14. Žalovaný žalobce zajistil za účelem správního vyhoštění na 75 dnů ode dne omezení osobní svobody s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že vzhledem ke skutečnosti, že cizinec nedisponuje cestovním dokladem, čímž porušil uloženou povinnost dle § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců, je nutné pro stanovení cíle rozhodnutí zajistit cestovní doklad náhradní. K tomu dále uvedl, že v prvé řadě pro tento účel musí dojít k ověření totožnosti cizince, kdy pro toto ověření bude dotazován Interpol a zastupitelský úřad státu, na jejímž základě může příslušný správní orgán požádat o vydání náhradního cestovního dokladu, který je nezbytný pro samotnou realizaci vyhoštění. Žalovaný dále uvedl, že k tomuto účelu bude s cizincem sepisována žádost o zjištění totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu v příslušné jazykové mutaci, která bude zasílána Ředitelství služby cizinecké policie. Tento orgán na základě podané žádosti správního orgánu vyhotoví dožádání, které zašle se všemi potřebnými doklady (fotografie cizince, žádost o ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu) na zastupitelský úřad dotčené země. Posléze musí vyčkat reakce dožadovaného státu, přičemž doba vydání náhradního cestovního dokladu je různá, neboť se odvíjí od konkrétního státu, kterého je cizinec státním občanem. Žalovaný poznamenal, že obvykle se tato doba u států z třetích zemí pohybuje od 40 do 60 dnů a je nutné si však uvědomit, že tato doba se odvíjí od poskytnutých informací cizincem v rámci sepisování žádosti o ověření totožnosti, kdy cizinec uvádí nejen základní údaje o své osobě, ale i o rodinných příslušnících, o místě narození, o místech pobytu a ostatních údajích souvisejících s ověřením jeho totožnosti. Žalovaný poukázal také na to, že při stanovení doby trvání zajištění přihlédl k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů, kdy Ředitelství služby cizinecké policie jako příslušný orgán podle ust. § 163 odst. 1 písm. i) zákona č. 326/1999 Sb. obstarává letenku nebo vyjednává průvoz cizince přes jiné státy Evropské unie, kdy je nutné zajistit policejní eskortu přes dotčený stát, a komunikuje s domovským státem cizince o vzetí cizince zpět, přičemž doba k zajištění těchto náležitostí se pohybuje kolem 30 kalendářních dnů. Žalovaný uzavřel, že s ohledem na výše uvedené je přesvědčen, že doba trvání zajištění stanovená na 75 dnů je přiměřená. Dle názoru soudu stanovení doby zajištění na 75 dnů žalovaný v napadeném rozhodnutí odůvodnil dostatečně, náležitě popsal veškeré okolnosti,

nutnost ověřit totožnost žalobce, zajištění cestovního dokladu, obstarání letenky nebo vyjednání průvozu cizince přes jiné státy Evropské unie a nutnost zajištění policejní eskorty přes dotčený stát, komunikace s Irákem, kde má žalobce trvalý pobyt o jeho zpětvzetí a kroky vedoucí ke správnímu vyhoštění. K namítanému porušení § 68 odst. 3 správního řádu nedošlo.

15. V daných souvislostech soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 93/2011-79, z něhož vyplývá, že je tu „potřeba řádného odůvodnění doby zajištění nebo jeho prodloužení podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců tím spíše, že její stanovení je ovládáno správním uvážením, při jehož výkonu se bere v úvahu zejména předpokládaná složitost přípravy výkonu správního vyhoštění, ale také další meze vlastní pro výkon veřejné správy v právním státě jako zákaz libovůle, zákaz diskriminace, příkaz zachovávat lidskou důstojnost, princip proporcionality, rovnosti a další“. Soud uzavírá, že napadené rozhodnutí uvedeným požadavkům na řádné a dostatečné odůvodnění vyhovuje. Žalovaný srozumitelně popsal své úvahy a podrobně také specifikoval potřebné kroky k realizaci správního vyhoštění, čemuž odpovídá stanovení délky doby zajištění na 75 dnů.
16. Ze všech shora uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
17. Podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. nepřiznal soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 27. 10. 2022

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně